

LEMM & BARKEY
& NEEDCOMPANY

RAAR? MAAR WAAR!

Een Needcompany productie.
In samenwerking met BRONKS (Brussel).
Met de steun van de Vlaamse overheid.
© Fred Debrock

In de wonderse wereld van Needcompany is alles mogelijk. Alles? Jawel!

Geloof je 't niet misschien?

Je ogen zien toch wat ze zien! De beer die heeft een wassalon, de vis draagt een bh, een strijkplank met een slecht humeur, dat is toch niet raar?

En alles danst dan met elkaar in, echt waar, alle kleuren.

Ik denk dat je moet komen kijken, dan zie je het gebeuren!

Lemm&Barkey maken een woordeloze dansvoorstelling voor alle leeftijden.

© Fred Debrock

Raar? Maar Waar!

Choreografie

Grace Ellen Barke

Beeldconcept

Lemm&Barkey

Gecreëerd met en performed door

Benoît Gob, Sung-Im Her, Maarten Seghers, Mohamed Toukabri, Catherine Travelletti

Muziek

Rombout Willems en Maarten Seghers

Installatie, kostuums

Lot Lemm

Objecten

Lemm&Barkey

Productie & Techniek

Marjolein Demey, Jannes Dierynck

Productie creatie

Chris Vanneste

Foto's

Fred Debrock

Première

9 november, EXPORT/IMPORT festival, BRONKS, Brussel

Een Needcompany productie. In samenwerking met BRONKS (Brussel).

Met de steun van de Vlaamse overheid.

www.needcompany.org

SPEELDATA

SEIZOEN 2013-2014

WERELDPREMIERE

Bronks, Brussel	9 november 2013
CCHA, Hasselt	4 maart 2014
STORMOPKOMST, De Warande, Turnhout	23 maart 2014
CONACULTA, Europa Joven, Teatro Julio Castillo, Mexico	31 mei, 1 juni 2014

SEIZOEN 2014-2015

De Rode Hond, 30CC, Minnepoort, Leuven	26 oktober 2014
AggloScènes, Palais des Congrès, St-Raphaël	29 oktober 2014
CAMPO, Gent	16 november 2014
Le carré, Ste-Maxime	18 november 2014
December Dance, CC Brugge	14 december 2014
Schouwburg Kortrijk	10 januari 2015
CC De Werf, Aalst	18 januari 2015
Scène Nationale de Sète et du Bassin de Thau, Sète	26, 27, 28, 29, 30 januari 2015
PôleJeunePublic –TPM, Revest-les-Eaux	29, 30 mei 2015
Théâtre de Grasse	1, 2, 4, 5 juni 2015
La Croisée des Arts, Saint Maximin La Sainte Baume	9 juni 2015

RECENSIE

Uit: Etcetera 135, jg. 31, nr. 135 - December 2013

Raar? Maar Waar!, een voorstelling voor kinderen van Grace Ellen Barkey en Lot Lemm, is nog niet zo lang aan de gang als een kleine jongen voor mij lichtjes teleurgesteld opmerkt 'dat er geen verhaal is'. Daarop merken de ouders sussend op dat dat komt omdat het 'dans' is. Dat blijkt een afdoende remedie, want de rest van de voorstelling kijkt het kind met volle belangstelling naar het geburen. Het zegt misschien iets over wat we onder de term 'dans' verstaan: praktijken op een podium waar geen verhaal aan te pas komt. Maar al zijn een paar scènes onmiskenbaar louter dans, toch rammelt hun uitleg. Ze kozen het verkeerde woord. Dit is theater. Doen alsof. Maar wel op behoorlijk onbeschaamde wijze. Tot het net echt wordt.

Terwijl nagenoeg het hele Needcompany ensemble op tournee was in China bedachten thuisblijvers Grace Ellen Barkey en Lot Lemm dit stuk voor kinderen. Maar wat is er precies zo kinderlijk aan, of waarom denken Lemm&Barkey dat dit materiaal geschikt is voor kinderen? Als je hun geschiedenis gevolgd hebt, dan zie je immers in de eerste plaats iets anders: een snelle montage van beelden uit eerdere voorstellingen waar de performers nogal vrolijk mee aan de slag gaan.

De scenografie bijvoorbeeld. Het podium hangt vol kunststofpanelen bekleed met drukke, kleurrijke decoratieve motieven, als van matrassen of gordijnen in een ouderwets interieur. Precies hetzelfde beeld domineert Chunking, een voorstelling uit 2005. (Meer zo'n elementen uit Chunking zie je later, als er mythologische beesten, uitgezaagd multiplex, over het podium zweven.) Die panelen worden ook in Raar? Maar Waar! levende decorelementen. Van in het begin leiden ze, schijnbaar toch, een eigen leven: ze schuiven zomaar over het podium. Het duurt echter niet lang of achter één of ander paneel steekt wel een acteur zijn kop op om - gespeeld pronkstuk - de verklaring van dit mysterie van bezielde materie weg te geven. Die panelen zijn niet de enige dingen die tot leven komen. Het stuk opent met geluiden van een gierende wind, of toch geslaagde imitaties ervan. Het eerste personage is een bootje in bordkarton. Het schuift voorbij aan een touwtje. Er wordt geen moeite gedaan om dat touwtje te verbergen. Er wordt, integendeel, veel moeite gedaan om dat touwtje te tonen. Al snel hoor je gemompel van een man, Benoît Gob, die even later, in kapiteinsuniform, brabbelend in een rare mengeling van Frans en Nederlands, voor het voetlicht komt. In zijn zog volgt Sung-Im Her als scheepsmaatje van dienst. Dat weet je door haar matrozenpetje en -truitje, al heeft ze daar dan een vreemd pofbroekje, als overmaats ondergoed, onder aan.

Die twee moeten niet alleen de elementen trotseren maar ook gevaarlijke dieren, zoals een bordkartonnen vis en een ditto vervaarlijke haai. Sung-Im is blauw van de schrik voor de haai en loopt telkens gillend weg. Al zag ik zelden een vrouw zo genieten van haar schrik. Geen wonder: om de haverklap duikt Maarten Seghers met zijn grijnzende, bepruikte kop van achter een paneel op om de kijkers met een vette knipoog te tonen dat hij de vis aanstuurt, en het gevaar dus enkel denkbeeldig is. Als er nu een mechanisme is dat ik in mijn herinnering verbind met jeugdtheater, dan is het wel dat: iemand die je bezweert dat het allemaal zo erg niet is. Dat het 'maar' theater is. Dat doen we immers met kinderen. Als er zich iets vreemds aandient, dan bezweren we het gevaar door het ding 'uit te leggen'. Gewoonlijk komt dat erop neer dat we het een naam geven. 'Trek het je niet aan, dat is maar een hond.' Het beest wordt er niet anders of minder gevaarlijk door. Maar net omdat er een woord voor is, lijken we het ook meester te zijn. Net wat de ouders in het begin zeiden toen hun zoon ongemakkelijk werd: 'Het is dans.' Wellicht is dat ook 'nodig' bij een kindervoorstelling. Anders dan volwassenen nemen kinderen een beeld als vanzelfsprekend voor waar aan. Wat zich voordoet is werkelijk. Dat volwassenen plaats en bedenken om dingen te laten gebeuren waar ze zelf niet in geloven, is voor hen een brug te ver.

© Fred Debrock

Vanuit hun standpunt overigens terecht: ze merken namelijk dat diezelfde volwassenen geraakt of opgewonden raken door wat dan volgens hun Eigen zeggen 'niet echt' is.

Barkey gaat echter heel ver in haar demonstratie dat wat we zien slechts spel, een kunstgreep is. In een prachtige scene, ontleend uit *The Porcelain Project* komen Mohamed Toukabri en Sung-Im Her op in een reusachtig crinoline-kleed, een soort overmaatse lampenkap. Plots stijgen ze hoog op, als onnatuurlijk grote reuzen, zonder dat je meteen merkt hoe dat komt. Tot Toukabri weer neer wil dalen. De man die hem draagt – uiteraard alweer stoorzender Seghers - gehoorzaamt echter niet. Zelfs niet als Toukabri zijn hoofd omhult en er een stevige tik opgeeft.

De (niet zo) verborgen bedrieger wordt zo een centrale figuur, ook in overdrachtelijke zin, van dit stuk. Hij stelt de kijker wel gerust, maar die geruststelling is niet zo betrouwbaar, want als puntje bij paaltje komt blijkt hij zijn eigen gang te gaan, en die gang is onvoorspelbaar. Neem nu de scene uit *This door is too small (for a bear)* die hier overgedaan wordt. Gob komt op als een teddybeer die de was wil doen. Seghers heeft zich echter verstopt in de wasmachine van PU-schuimpanelen en gooit de kleren telkens weer naar buiten. Sung-Im Her en Catherine Travelletti sarren de beer door zijn strijkplank weg te slepen aan een touwtje. Het bedrog dient hier niet om een illusie te realiseren. Ook voor kinderen is dit iets anders dan een haai die 'echt maar' van bordkarton is. De wasmachine en de strijkplank 'leven' duidelijk niet. Het zijn de acteurs die ze aansturen met een duidelijk doel: de beer pesten.

Meteen zijn we aanbeland bij het einde van het stuk. Net als in *Chunking* en *This door ...* duiken alle spelers nu op in bont gekleurde, gehaakte kostuums, overduidelijk geïnspireerd op knuffeldieren. Het soort objecten dat een bedreigende buitenwereld domesticert tot een knus, mooi benoemd binnen. Je zou het nooit in je hoofd halen een echte beer te knuffelen wellicht, maar een knuffelbeer. Voor die kostuums haalde Barkey de mosterd ongetwijfeld bij de knuffeldieren van Mike Kelley. Ze vertellen het verhaal van een valse kinderlijke onschuld, een wereld waarin er bordjes die we voor de dingen hangen nooit precies de lading blijken te dekken. Neem nu het kostuum van Travelletti: een life beest, jawel, maar haar blote benen benadrukken de brede lap, als een luier, die haar schaamstreek bedekt, zo nadrukkelijk dat het bijna obscene wordt. De soms expliciete seksuele referenties die anders opduiken in Barkeys werk ontbreken dan wel in dit stuk voor kinderen (hoewel...), de rare onschuld van de gehaakte beesten roept toch een amorfe seksualiteit op.

Daarom is dit theater. Het zegt voortdurend: dit is niet echt. Of eerder: dit is te echt, want we weten heel precies hoe het allemaal in elkaar steekt. Alles heeft een naam en een plaats. Maar anders dan in serieus theater loopt het allemaal in het honderd. Het wordt soms menens, het wordt soms gemeen, het wordt soms net niet expliciet. Dat is natuurlijk de reden waarom ook de ouders smullen van die stuk. Ze zien bevestigd wat ze al dachten: we hangen elkaar allerlei bordjes voor, we dissen elkaar verhaaltjes op. Zoete broodjes met een bittere nasmaak. Ik denk alleen: ook kinderen steken daar iets van op. Ze leren er iets van.

Maar ouders, net als kinderen, leren ook iets anders. In het theater van Lemm&Barkey kan alles, en is alles mogelijk. Het is misschien een ongemakkelijke plaats, maar het is ook een vrijplaats. Vals spelen, verkeerde namen geven aan verkeerde dingen, het bevrijdt je ook van de 'idées reçues'. Eigenlijk verschilt dat niet zoveel van wat het duo anders en elders doet. Ook dat is theater. Of was het nu dans? Ah, laten we die namen vergeten.

Pieter T'Jonck

VOORSTELLINGEN VAN GRACE ELLEN BARKEY

- 1992 One**
première: 26 november 1992, Theater am Turm Probebühne, Frankfurt
- 1993 Don Quijote**
première: 28 oktober 1993, Theater am Turm, Frankfurt
- 1995 Tres**
première: 18 oktober 1995, De Brakke Grond, Amsterdam
- 1997 Stories (histoires / verhalen)**
première: 19 februari 1997, Brigittinenkapel, Brussel
- 1998 Rood Red Rouge**
première: 5 oktober 1998, STUK, Leuven
- 1999 The Miraculous Mandarin**
première: oktober 1999, PS 122 New York
- 2000 Few Things**
première: 7 oktober 2000, BIT teatergarasjen, Bergen (Noorwegen)
- 2002 (AND)**
première: 23 oktober 2002, De Brakke Grond, Amsterdam
- 2005 Chunking**
première: 12 mei 2005, PACT Zollverein, Essen (Duitsland)
- 2007 The Porcelain Project**
première: 10 oktober 2007, Kaaitheater, Brussel
- 2010 This door is too small (for a bear)**
première: 25 februari 2010, Kaaitheater, Brussel
- 2013 MUSH-ROOM**
première: 22 maart 2013, PACT Zollverein, Essen (Duitsland)
- 2013 Raar? Maar Waar!**
première: 9 november 2013, EXPORT/IMPORT Festival, BRONKS, Brussel

BIOGRAFIEËN

NEEDCOMPANY

Needcompany is een kunstenaarshuis dat in 1986 werd opgericht door theatermaker en beeldend kunstenaar Jan Lauwers en choreografe Grace Ellen Barkey. Zij staan centraal in dit huis en brengen er al hun artistieke werk in onder: theater, dans, performances, beeldende kunst, teksten, ... Hun creaties worden getoond op de meest belangwekkende nationale en internationale podia wereldwijd.

LEMM&BARKEY

In 2004 startten Grace Ellen Barkey & Lot Lemm naar aanleiding van hun nauwe artistieke samenwerking *Lemm&Barkey* op: ze ontwierpen de kostuums voor *De kamer van Isabella* en bedachten voor *Chunking*, *The Porcelain Project*, *This door is too small (for a bear)*, *MUSH-ROOM* en *Raar? Maar Waar!* het concept, het decor en de kostuums. In 2007 creëerden zij een museale porseleinen installatie n.a.v. de voorstelling *The Porcelain Project*. Deze was te zien in verschillende musea zoals o.m. in BOZAR (Brussel) en in het Benaki museum (Athene). Vervolgens nodigde curator Luk Lambrecht hen uit voor de groepstentoonstelling *I am your private dancer* (2008) in het CC Strombeek. Voorts maakten zij ook werk voor de groepstentoonstelling *Het spel van de waanzin. Over gekte in film en theater* (2008) in het Dr. Guislain museum (Gent) en werden zij uitgenodigd voor de tentoonstelling *Down to Earth* (2009) in het luik 'hedendaags keramiek' door curator Hugo Meert. De Triennale van Hasselt stelde Pieter T'Jonck in 2012 aan als curator voor haar derde editie, getiteld *Superbodies*, een kunstproject voor actuele beeldende kunst, mode en design. T'Jonck nodigde Lemm&Barkey uit om een tentoonstelling te maken in het Modemuseum Hasselt. Hiervoor maakten zij 18 videowerken, 18 *video's*, waarin bijna terloops beelden geconstrueerd en gedeconstrueerd worden. Menselijke figuren worden vormen, materie wordt lichaamsdeel, aarzeling wordt erotiek.

Lemm&Barkey © Phile Deprez

GRACE ELLEN BARKEY

Grace Ellen Barkey, geboren in Surabaya, Indonesië, studeerde dansexpressie en moderne dans in de Theaterschool in Amsterdam. Ze werkte na haar opleiding als actrice en danseres. Alvorens ze in 1986 Needcompany mee oprichtte en vaste choreografe werd van het gezelschap, choreografeerde ze verscheidene producties. Voor Needcompany realiseerde Grace Ellen Barkey de choreografieën van *Need to know* (1987), *ça va* (1989), *Julius Caesar* (1990), *Invictos* (1991), *Antonius und Cleopatra* (1992) en *Orfeo* (1993). Daarnaast acteerde ze in een aantal van deze producties alsook in *The Snakesong Trilogy – Snakesong / Le Voyeur* (1994), *Caligula* (1997), *Needcompany's King Lear* (2000), *Images of Affection* (2002), *No Comment* (2003), *De Lobstershop* (2006), *Het Hertenhuis* (2008), *De kunst der vermakelijkheid* (2011), *Marktplaats 76* (2012), *Needlab* en *The House of Our Fathers*. In *Goldfish Game* (2002), de eerste langspeelfilm van Jan Lauwers & Needcompany, maakte ze deel uit van de cast. Voor *De kamer van Isabella* (2004) verzorgde ze samen met Lot Lemm de kostuums van deze voorstelling onder de naam Lemm&Barkey.

Sinds 1992 bouwt ze met haar eigen enceneringen een succesvolle internationale carrière uit. Theater am Turm in Frankfurt coproduceerde haar eerste voorstellingen *One* (1992), *Don Quijote* (1993) en *Tres* (1995). Needcompany-producties waren *Stories (Histoires/Verhalen)* (1996), *Rood Red Rouge* (1998) en *Few Things* (2000). Deze laatste productie werd zowel in eigen land als internationaal zeer enthousiast onthaald. Met *(AND)* (2002) overschreed choreografe Grace Ellen Barkey met onweerstaanbare flair alle grenzen van het theater, de dans en de muziek. In 2005 bracht Grace Ellen Barkey *Chunking* en werd zij genomineerd voor de cultuurprijzen van de Vlaamse Gemeenschap. Voor de dansvoorstelling *The Porcelain Project* (2007) creëerde ze samen met Lot Lemm een porseleinen installatie. In 2010 maakte zij de voorstelling *This door is too small (for a bear)* en in 2013 *MUSH-ROOM* en *Raar? Maar waar!*.

LOT LEMM

Lot Lemm is sinds 1993 verbonden aan Needcompany. Zij begon in eerste instantie als kostuumontwerpster voor verschillende producties waaronder *Le Voyeur* (1994), *Le Pouvoir* (1995), *Needcompany's Macbeth* (1996), *Le Désir* (1996), *Caligula* (1997), *The Snakesong Trilogy* (1998), *Morning Song* (1999), *Needcompany's King Lear* (2000), *Images of Affection* (2002), *Goldfish Game* (langspeelfilm, 2002), *No Comment* (2003), *De kamer van Isabella* (2004), *De Lobstershop* (2006), *Het Hertenhuis* (2008), *De kunst der vermakelijkheid* (2011), *Marktplaats 76* (2012) van Jan Lauwers, en *Alles is ijdelheid* (2006) met Viviane De Muynck. Bij de producties van Grace Ellen Barkey groeit Lemms betrokkenheid bij elke productie. Zij begon met *Tres* (1995), *Stories* (1997), *Rood Red Rouge* (1998), *(AND)* (2002), als kostuumontwerpster. Voor de producties *Few Things* (2000), *Chunking* (2005), *The Porcelain Project* (2007), *This door is too small (for a bear)* (2010), *MUSH-ROOM* (2013) en *Raar? Maar Waar!* (2013) bepaalde zij ook het scènebeeld mee.

PERFORMERS

[Benoît Gob](#)

[Sung-Im Her](#)

[Maarten Seghers](#)

[Mohamed Toukabri](#)

[Catherine Travelletti](#)

NEEDCOMPANY

Hooikaai 35
B-1000 Brussel
tel +32 2 218 40 75
fax +32 2 218 23 17
www.needcompany.org
info@needcompany.org

Artistieke leiding | Jan Lauwers

Zakelijke leiding | Yannick Roman: yannick@needcompany.org

Artistieke coördinatie | Elke Janssens: elke@needcompany.org

Dagelijkse leiding | Eva Blaute: eva@needcompany.org

Assistentie zakelijke leiding en tourmanagement | Toon Geysen: toon@needcompany.org

Technische leiding | Marjolein Demey: marjolein@needcompany.org